

travelbook

Londyn

Bezdroża

Mistrzowska **ERGO**
ochrona # HESTIA

Autorzy przewodnika: Zofia Reych, Adam Warszawski

Aktualizacja: Sabina Cieśla

Redaktor prowadzący: Miron Kokosiński

Redakcja: Kamila Czok

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Opracowanie kartograficzne: Grzegorz Marchut

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Okładka: materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorzy oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorzy oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?belot2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie II

ISBN: 978-83-283-5435-7

Copyright © Helion, 2019

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE LONDYNU	8
INFORMACJE PRAKTYCZNE	13
PRZED WYJAZDEM	14
Wybór czasu podróży	14
Źródła informacji	15
Formalności	16
DOJAZD	17
Samolotem	17
Samochodem	19
Pociągiem	20
Autokarem	20
Carpooling	20
NA MIEJSCU	21
Komunikacja	21
▶ Londyńskie metro	22
Noclegi	27
Wyżywienie	30
Zakupy	34
INFORMATOR A-Z	35
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	39
KRAJOZNAWCZE ABC	40
HISTORIA	41
▶ Polski Londyn	48
SPOŁECZEŃSTWO	50
KULTURA I SZTUKA	54
Muzea	54
Książki używane	54
Muzyka	57
Moda	58

LONDYN	59
MINIATLAS CENTRUM LONDYNU	61
CITY OF LONDON	73
Millenium Bridge	73
Katedra św. Pawła	74
Tower of London	77
Leadenhall Market	78
Museum of London	81
SOHO, TRAFALGAR SQUARE I COVENT GARDEN	83
Trafalgar Square	83
National Gallery	84
National Portrait Gallery	85
Kościół St Martin-in-the-Fields	85
Royal Opera House	86
Leicester Square	87
Soho	89
Chinatown	90
Liberty London	92
Piccadilly Circus	93
▶ Darmowe atrakcje Londynu	94
WESTMINSTER I WHITEHALL	96
10 Downing Street	97
Big Ben	99
Pałac westminsterski	100
Opactwo westminsterskie	101
Tate Britain	103
Pałac Buckingham	104
POŁUDNIOWY BRZEG TAMIZY	107
Muzeum Wzornictwa	107
HMS „Belfast”	108
Hay’s Galleria	109
The Shard	109
Borough Market	110
Złota Łania	111
Muzeum Więzienia Clink	111
The Anchor	112
The Globe	112
Tate Modern	113

Royal National Theatre	114
Southbank Centre	115
The London Eye	115
Sea Life London Aquarium	116
The London Dungeon	116
ISLE OF DOGS I CANARY WHARF	119
▶ Tamiza, mosty i kanały	120
Museum of London Docklands	124
The O2	125
GREENWICH	127
Cutty Sark	127
Dawna Królewska Szkoła Morska	129
▶ Zielony Londyn	130
Queen's House	135
National Maritime Museum	135
Greenwich Park	136
Obserwatorium astronomiczne i planetarium	136
Muzeum Wachlarzy	138
KENSINGTON & CHELSEA	139
Victoria and Albert Museum	139
Natural History Museum	140
Science Museum	141
Saatchi Gallery	142
Royal Albert Hall	143
Prince Albert Memorial	143
Kensington Palace	144
Notting Hill	146
▶ Sport nad Tamizą	148
ISLINGTON	152
Little Angel Theatre	153
KING'S CROSS I ST PANCRAS	155
Charles Dickens Museum	155
Sicilian Avenue	155
British Museum	156
Grant Museum of Zoology	157
Wellcome Collection	158
British Library	158
King's Cross i St Pancras	158

London Canal Museum	160
St Pancras Old Church	160
CAMDEN TOWN, REGENT'S PARK I MARYLEBONE	161
The Wallace Collection	161
British Dental Association Museum	161
Royal Academy of Music	162
Madame Tussauds	162
Regent's Park	163
Camden Town	166
Jewish Museum	167
► Londyńskie cmentarze	168
BRIXTON	172
Windrush Square	172
INDEKS	174

Spis ramek

Ważne adresy i telefony	16
Widmowe stacje	23
Tajemnicze zjawiska w metrze	23
Strefy komunikacji miejskiej i bilety	25
Więcej informacji...	27
Zakaz palenia	32
Rodzaje piw	33
Festiwale piwne	34
Whisky	35
Dni wolne od pracy	36
Nazwy w spadku po Rzymianach	41
Kruki z Tower of London	42
Royal Air Force Museum	46
Chislehurst Caves	47
Lokale serwujące polskie potrawy i trunki	49
Abbey Road	54
London Pass	55
Musical	56
Luksusowe butiki	58
Legenda o Kamieniu	75
Słynna fotografia	75

Gęś Old Tom	78
The Gherkin	79
Muzyczna Denmart Street	91
Japan Centre	93
Lód na rzece	123
Kula czasu	137
Muzeum Dzieciństwa	140
The Churchill Arms	147
Wiktoriańskie tunele	166
Hołd dla Davida Bowiego	172
Guns of Brixton	173

Legenda

	Świątynia rzymskokatolicka, kościół ormiański, zbór protestancki		
	Cerkiew prawosławna, unicka; świątynia koptyjska		
	Synagoga, inny obiekt związany z kulturą żydowską		
	Meczet, inny obiekt związany z kulturą muzułmańską		
	Cmentarz		
	Świecki obiekt zabytkowy		Obiekt noclegowy (dowolnego typu)
	Twierdza, zamek		Obiekt gastronomiczny (dowolnego typu)
	Wieża		Kawiarnia, cukiernia
	Pomnik, fontanna, mała architektura		Pub
	Muzeum, galeria		Supermarket, sklep
	Budynek użyteczności publicznej		Targ, bazar
	Inna atrakcja		Ośrodek zdrowia, szpital
	Atrakcja przyrodnicza		Teatr
	Punkt informacji turystycznej		Klub muzyczny, opera, sala koncertowa
	Dworzec kolejowy		Biblioteka, księgarnia, antykwariat
	Dworzec autobusowy		Inny obiekt
	Stacja metra		Przystań promowa, port

St Paul's Cathedral

Przepiękna katedra św. Pawła nie przetrwała wielkiego pożaru miasta w XVII w., lecz oparła się nalomot podczas II wojny światowej, dzięki czemu stała się symbolem niezłomności Brytyjczyków. <

Westminster Abbey

Opactwo westminsterskie to miejsce koronacji monarchów brytyjskich, przepiękna budowla o bardzo długiej historii. ✓

NAJPIĘKNIEJSZE BUDOWLE

Tower of London

Blisko 1000-letnia potężna budowla. Z czasem stała się więzieniem, z którego ucieczka była niemożliwa.

Big Ben

Najsłynniejszy symbol Londynu oraz jego wizytówka. Jest częścią pałacu westminsterskiego, który jest siedzibą brytyjskiego parlamentu.

Buckingham Palace

Wspaniały pałac będący siedzibą monarchów Wielkiej Brytanii.

Atrakcje Londynu

Kup książkę

Poleć książkę

Museum of London

Jedno z największych na świecie muzeów poświęconych historii jednego miasta.

Natural History Museum

Ogromne muzeum opowiadające o botanice, entomologii, mineralogii, paleontologii i zoologii.

Victoria and Albert Museum

Największe muzeum sztuki na świecie, nazwane na cześć brytyjskiej pary królewskiej – królowej Victorii i jej męża, księcia Alberta.

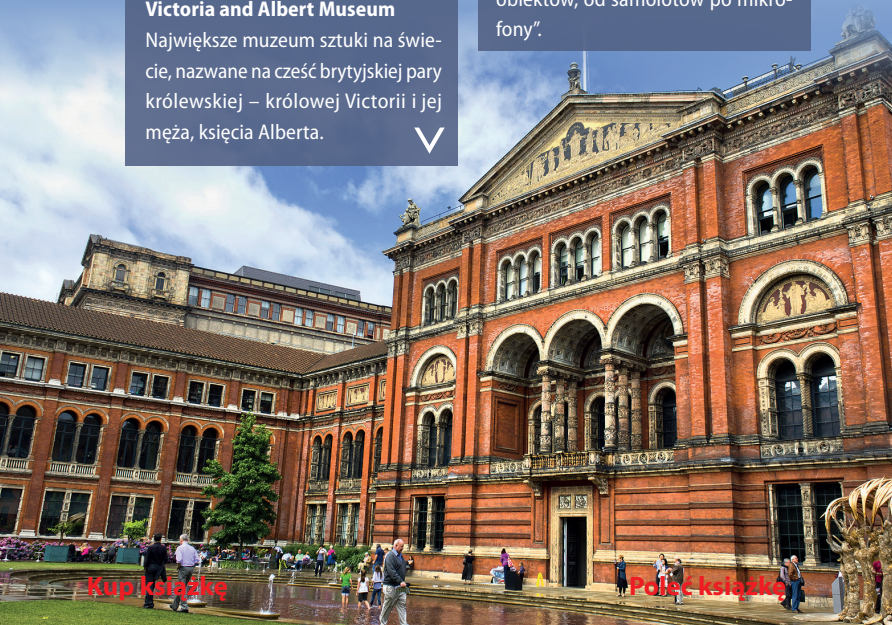
WIELKIE LONDYŃSKIE MUZEA

British Museum

Jedno z największych na świecie muzeów historii i kultury.

Science Museum

Wielkie muzeum nauki, które chwali się: „W kolekcji mamy setki tysięcy obiektów, od samolotów po mikrofony”.

Kup książkę

Poleć książkę

The Clink Prison Museum

MAŁE MUZEA

Garden Museum

Historia ogrodnictwa przedstawiona w budynku dawnego kościoła.

Fan Museum

Niezwykłe oryginalna kolekcja Muzeum Wachlarzy składa się ze zbiorów wachlarzy głównie z XVIII i XIX w., jednak najstarsze eksponaty pochodzą już z X w.

British Dental Association Museum

Muzeum Stomatologii szczeni się zbiorem ponad 30 tys. przedmiotów, których używano na przestrzeni lat do poprawy stanu uzębienia Brytyjczyków.

Clink Prison Museum

Muzeum Więzienia Clink znajduje się w miejscu najslawniejszego londyńskiego więzienia o kilkusetletniej historii.

Old Operating Theatre Museum & Herb Garret

XIX-wieczny blok operacyjny, zbiór dawnych narzędzi używanych przy operacjach oraz zabytkowa zielarnia.

Grant Museum of Zoology

Wśród eksponatów znajdują się zakonserwowane zwierzęta, a także czaszki, szkielety i płody różnych gatunków.

MIEJSCA, KTÓRE TRZEBA ZOBACZYĆ

Royal Air Force Museum

Muzeum przedstawia historię brytyjskiego lotnictwa, w tym z czasów I i II wojny światowej. Znajduje się tu wiele modeli samolotów, przedstawione są także sylwetki pilotów.

Tower Bridge

Jest to zwodzony most, jeden z najsłynniejszych symboli Londynu.

National Gallery

Jeden z najważniejszych zbiorów dzieł malarstwa europejskiego. Możemy podziwiać obrazy Rembrandta, van Gogha, Leonarda da Vinci oraz wielu innych.

Royal Observatory Greenwich

Słynne obserwatorium astronomiczne, które stoi na południku zerowym. Warto je odwiedzić również ze względu na przepiękny widok na miasto.

The Wallace Collection

W kolekcji muzeum znajdują się obrazy takich mistrzów jak Tycjan, Rembrandt i Velázquez.

The London Dungeon

Wystawy przedstawiają metody tortur, jakie stosowano w średniowieczu. Na turystów czekają aktorzy odgrywający role morderców, ich ofiar bądź przewodników po mrocznych atrakcjach.

Portobello Road

Mieści się tu słynny targ uliczny, na którym można kupić najróżniejsze produkty: antyki, artykuły spożywcze, używane ubrania i wiele innych.

Kup książkę

Poleć książkę

MIJESCA PRZYJAZNE DZIECIOM

Sea Life Aquarium

Możemy tu oglądać, a nawet karmić wiele zwierząt żyjących w morzach i oceanach, m.in. ośmiornice, koniki morskie, rekiny.

Museum of Childhood

W Muzeum Dzieciństwa dzieci – z rodzicami lub same – mogą wziąć udział w wielu darmowych zajęciach, jak np. słuchanie i opowiadanie bajek, plastyka lub ćwiczenia teatralne.

Madame Tussauds

Muzeum figur woskowych znanych osobistości ze świata polityki, rozrywki, sportu.

Little Angel Theatre

Teatr kukielkowy, w którym można nie tylko obejrzeć spektakl, ale i wziąć udział w warsztatach lalkarskich przeznaczonych zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych.

London Zoo

W londyńskim zoo możemy zobaczyć ok. 720 gatunków zwierząt z całego świata. Dzieci mogą obserwować zwierzęta z najmniejszej możliwej odległości, przy zachowaniu komfortu i bezpieczeństwa obu stron. ✓

Greenwich

Greenwich Foot Tunnel – Cutty Sark – Greenwich Market – Old Royal Naval College – Queen's House – National Maritime Museum – Greenwich Park – Royal Observatory – Peter Harrison Planetarium – Fan Museum – The Point

Po raz drugi mamy okazję zawitać po południowej stronie Tamizy. Tym razem będziemy podziwiać atrakcje dzielnicy Greenwich. Jest ona znana na świecie przede wszystkim dzięki przebiegającemu tędy południkowi zerowemu, a także ze względu na swoje historyczne związki z morzem.

Trasa naszego spaceru dzieli się na trzy części. Pierwsza z nich obejmuje obiekty należące do Dawnej Królewskiej Szkoły Morskiej, druga atrakcje mieszczące się na terenie Greenwich Park, a trzecia prowadzi między zabudowaniami miejskimi. Większość miejsc, które obejmuje pierwsza i druga część trasy, została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO jako Maritime Greenwich (Morskie Greenwich).

Wycieczka rozpoczyna się przy wejściu do zbudowanego w 1902 r. tunelu dla pieszych – Greenwich Foot Tunnel. Jeśli nie skorzystaliśmy z niego podczas zwiedzania Isle of Dogs, warto udać się w to miejsce przy okazji pokonywania trasy Greenwich. Tunel czynny jest 24 godziny na dobę.

Zanim zaczniemy zwiedzanie okolicy, warto wstąpić do Centrum Informacji Turystycznej Greenwich (Greenwich Tourist Information Centre). Pracownicy biura są

bardzo mili i pomocni, chętnie udzielają wszelkich wskazówek oraz szczegółowo odpowiadają na pytania. W tym samym budynku mieści się wystawa przedstawiająca historię Greenwich.

CUTTY SARK

Przed wejściem do Centrum Informacji Turystycznej stoi obiekt, którego nie sposób przeoczyć, czyli słynna ★ „Cutty Sark”
 ⓘ 20 Greenwich Church Street; dojazd

▲ Fregata „Cutty Sark”

▲ Greenwich Market

DLR, stacja Cutty Sark; wstęp 13,50 GBP, ulgowy 7 GBP, bilety online trochę taniej; codz. 10.00–17.00, ostatnie wejście 16.15; www.rmg.co.uk/cutty-sark. To trzymasztowy, szybki żaglowiec typu **kliper**. Powstał on w 1869 r. w Szkocji. Nazwa „Cutty Sark” po angielsku oznacza krótką koszulę (ma to związek z Nannie, piękną wiedźmą z poematu *Tam o’Shanter* autorstwa Roberta Burnsa). Statek wyruszył w swój dziewiczy rejs z Londynu do Szanghaju

przez Przylądek Dobrej Nadziei w 1870 r. W tamtych czasach klipyer ściągały się, aby przywieźć do Londynu pierwszą w nowym roku herbatę. „Cutty Sark” straciła ster, a mimo to ukończyła wyścig jako druga, czym zyskała sobie legendarną reputację. Niesamowita i krwawa historia jej rejsu z 1890 r. zainspirowała Josepha Conrada do napisania opowiadania *The Secret Sharer* o młodym kapitanie i okrutnym pierwszym oficerze.

Pod koniec XIX w. klipery zaczęły tracić na znaczeniu na rzecz statków parowych, które, choć nie tak szybkie, dostarczały towar z dużo większą niezawodnością. „Cutty Sark” przechodziła z rąk do rąk i kilkakrotnie zmieniała nazwę, aż w końcu w 1922 r. pewien kapitan zakupił ją i przywrócił do dawnej świetności. Od tamtej pory służyła jako statek pokazowo-treningowy, aż w końcu w latach 50. znalazła swój dom w suchym doku w Greenwich. Turyści mogli ją zwiedzać aż do 2007 r., kiedy to została zamknięta z powodu prac konserwatorskich. W wyniku tajemniczego pożaru, który wybuchł w tym czasie, duża część statku została zniszczona, ale podjęto decyzję o jego kompletnej renowacji.

„Cutty Sark” została odbudowana i od 2012 r. turyści na nowo mogą ją podziwiać w pełnej krasie.

▼ Old Royal Naval College,
w tle Canary Wharf

Idąc Greenwich Church Street, po chwili znajdziemy się przy **Greenwich Market** wt.–nd. 10.00–17.30. Jest to bardzo ciekawy targ, na którym sprzedawcy oferują produkty spożywcze, antyki, biżuterię, różnego rodzaju rękodzieło oraz wiele przedmiotów, których nie znajdziemy na innych targach.

DAWNA KRÓLEWSKA SZKOŁA MORSKA

Rozległy obszar pomiędzy Tamizą a parkiem Greenwich jako całość nazywany jest **Dawną Królewską Szkołą Morską** (Old Royal Naval College). Obszar ten ma bardzo bogatą historię, a obecnie poszczególne budynki pełnią różne funkcje.

Dawniej na tym terenie stał XV-wieczny pałac, kilkakrotnie rozbudowany. Ostatecznie popadł w ruinę

▲ Stadion Olimpijski

SPORT nad Tamizą

Sport odgrywa znaczącą rolę w życiu większej z brytyjskich metropolii, w której odbywają się najróżniejsze wydarzenia sportowe. Powszechne jest zainteresowanie rozgrywkami wielu dyscyplin, a mieszkańcy śledzą przebieg zawodów na stadionach lub w pubach.

Nie tylko oglądanie zawodów i śledzenie wyników, ale i uprawianie sportu cieszy się tutaj popularnością. W godzinach popołudniowych londyńskie parki pełne są biegaczy, a przy wielu

terenach zielonych znajdują się boiska do piłki nożnej i rugby. W ostatnich latach na popularności bardzo zyskało kolarstwo, obiegane są także pływalnie. Wiele dyscyplin wiąże z Wielką Brytanią długa historia. To w tym kraju narodziła się piłka nożna, rugby, krykiety, bilard, a prawdopodobnie także popularny za oceanem baseball. Podobno badminton, tenis ziemny i stołowy w postaci, jaką znamy współcześnie, to również zasługa Brytyjczyków.

Kup książkę

Poleć książkę

Igrzyska olimpijskie

Londyn jest jedynym miastem na świecie, które trzykrotnie dostąpiło zaszczytu organizowania **letnich igrzysk olimpijskich**. Po raz pierwszy odbyły się w 1908 r., a udział wzięli w nich reprezentanci zaledwie 22 państw. Drugi raz Londyn był gospodarzem igrzysk krótko po wojnie, w 1948 r., kiedy nie zostały zaproszone reprezentacje Niemiec oraz Japonii. Ostatnia olimpiada miała miejsce w 2012 r. Z tej okazji powstało wiele ultranowoczesnych obiektów, w tym **Stadion Olimpijski** mogący pomieścić 80 tys. widzów. Według szacunków igrzyska olimpijskie w 2012 r. kosztowały ok. 9 mld GBP. Jeśli chcemy odwiedzić stadion lub inne obiekty **wioski olimpijskiej** 📍 Queen Elizabeth Olympic Park; www.queenelizabetholympicpark.co.uk, najlepiej wysiąść na stacji metra Stratford (linie Jubilee oraz Central).

Piłka nożna

Dyscyplina, która cieszy się zdecydowanie największym zainteresowaniem nad Tamizą, to oczywiście piłka nożna.

Zabawy polegające na kopaniu różnorodnych przedmiotów z pewnością można było zaobserwować już przed wiekami w wielu miejscach na świecie. Jednak powszechnie uważa się, że futbol, jaki znamy we współczesnej postaci, narodził się w Wielkiej Brytanii. W połowie XIX w. zaczęto ustalać zasady gry oraz powoływać pierwsze stowarzyszenia. Spowodowało to rozdzielenie się dwóch dyscyplin: piłki nożnej oraz rugby. Utworzona Angielska Federacja Piłkarska (The Football Association) ogłosiła w 1871 r. **Puchar Anglii** w piłce nożnej (FA Cup), który rozgrywany jest do dziś i stanowi najstarsze rozgrywki piłkarskie świata.

W Londynie działa kilkanaście liczących się klubów piłkarskich, których stadiony odwiedzane są regularnie przez rzesze fanów. **Premier League**, czyli najwyższa liga angielska, uznawana jest za jedną z dwóch najlepszych lig świata. Londyn ma obecnie w niej aż pięciu reprezentantów.

Stadion Wembley

Najważniejszą z piłkarskich świątyń w Anglii jest legendarny **stadion Wembley** 📍 Wembley, HA9 0WS; dojazd metrem, linie Jubilee, Metropolitan, stacja Wembley Park; www.wembleystadium.com. Narodowy stadion piłkarski Anglii otwarto w 2007 r. Możliwość przyjęcia 90 tys. osób czyni go jednym z największych na świecie obiektów pod względem liczby miejsc siedzących. Dominantą projektu jest stalowy łuk o przekroju 7 m, którego podstawy oddalone są od siebie o 315 m. Wznoszący się na 133 m nad ziemię łuk odciąża rozwijany dach, niekompletnie przykrywający stadion, który reguluje dostęp światła do murawy boiska. Ciekawostką jest, że Wembley posiada imponującą, największą na świecie liczbę toalet – aż 2618.

Głównym użytkownikiem stadionu jest angielska drużyna narodowa piłki nożnej, ale odbywają się tu również mecze rugby oraz **koncerty** – grali tu m.in. Metallica, AC/DC i Madonna. Dzięki specjalnej platformie Wembley może być także dostosowany do zawodów lekkoatletycznych, choć nie skorzystano jeszcze z tej możliwości.

Nowy stadion stanął na miejscu starego Wembley, który wybudowano w 1923 r. w miejscu, gdzie już od lat 80. XIX w. istniały boiska do piłki nożnej.

W 1966 r. na starym Wembley odbył się finał mistrzostw świata, który wygrali gospodarze mundialu. W 1996 r. rozegrano tu kilka spotkań, w tym finał Mistrzostw Europy. Na nowym Wembley rozegrane zostaną półfinały oraz finał Euro 2020.

Stadiony piłkarskie

Spośród aren, na których swoje mecze rozgrywają londyńskie drużyny, kilka jest wartych uwagi ze względu na walory architektoniczne. Polscy fani drużyn będą na pewno zainteresowani wizytą w obiekcie, w klubowym muzeum oraz w sklepie z pamiątkami.

W północnym Londynie mieści się siedziba klubu **Arsenal**, jednego z najpopularniejszych w Anglii. Tradycyjnym rywalem kanonierów jest inna drużyna z północnej części miasta – **Tottenham Hotspur**. Arsenal rozgrywa swoje mecze

na nowoczesnym **Emirates Stadium**, otwartym w 2006 r. Przy stadionie znajduje się **muzeum** dojazd metrem, linia Piccadilly, stacja Holloway Road; pn.–sb. 10.30–18.15, nd. 10.30–16.15, zamykane godzinę przed rozpoczęciem meczu; wstęp 10 GBP, dzieci do 16 lat 7 GBP, studenci i seniorzy 8 GBP; możliwe oprowadzanie z przewodnikiem; www.arsenal.com.

Do maja 2006 r. Arsenal rozgrywał swoje mecze na starym **stadionie Highbury** dojazd metrem, linia Piccadilly, stacja Arsenal, i choć obiekt został wyłączony z użytku, obiekt ten przeszedł do legendy, ponieważ służył przez 93 lata. Stadion, położony w dzielnicy Highbury i taką też nazwą określany, powstał w 1913 r. jako boisko szkolne college'u św. Jana. Kanonierzy przejęli obiekt, bo położenie ich poprzedniego stadionu doprowadziło klub na skraj bankructwa. W 1919 r. Arsenal

awansował do najwyższej ligi i pozostał w niej do dziś, 13-krotnie zdobywszy Mistrzostwo Anglii.

Nieuszycany stadion Arsenalu nie został jednak zburzony. Powstał tu **kompleks mieszkalno-biurowy**, a murawa zamieniła się w ogrody i fontanny. To niezwykle oryginalne rozwiązanie łączy użyteczność z poszanowaniem poprzedniego zastosowania obiektu. Cały czas widoczne są cztery trybuny, a trawnik w ogrodzie nawiązuje swoim wyglądem do boiskowej murawy. Wprawdzie nie ma możliwości zwiedzania obiektu, lecz za dnia brama wejściowa czasem pozostaje otwarta ze względu na duży ruch, co pozwala wejść na teren kompleksu.

Fani innego londyńskiego klubu, **Chelsea**, zapewne skierują swoje kroki na **stadion Stamford Bridge** 📍 dojazd metrem, linia District, stacja Fulham Broadway; stadion i muzeum 10.00–17.30; www.chelseafc.com. Obiekt nie jest aż tak duży, może pomieścić ok. 42 tys. widzów, lecz uważany jest za jeden z ciekawszych architektonicznych obiektów w kraju.

Największym rywalem Chelsea w zachodniej części miasta jest o wiele mniej utytułowany klub **Fulham**. Fani futbolu oraz architektury sportowej powinni odwiedzić **stadion Craven Cottage** 📍 dojazd linią metra District, stacja Putney Bridge; www.fulhamfc.com/visit/craven-cottage, chociażby ze względu na jego położenie – dosłownie przylega do Tamizy. Interesująca jest także klasyczna angielska architektura obiektu: cztery trybuny położone pod kątem 90 stopni względem siebie, w minimalnej odległości od murawy, a także dach wspierany w niektórych miejscach przez kolumny.

We wschodniej części miasta swoje stadiony mają kluby **Charlton Athletic**, **West Ham United** oraz **Milwall**. Rywalizacja ich kibiców oraz chuliganów stała się słynna w całej Anglii, a także poza granicami. W 2005 r. na ekrany kin trafił głośny film *Hooligans*, którego bohaterami są kibice obu drużyn, a w główną rolę wcielił się znany z *Władcy Pierścieni* Elijah Wood.

Inne dyscypliny

London to nie tylko piłka nożna. Na przełomie marca i kwietnia na Tamizie odbywa się słynny wyścig **wioślarski** pomiędzy reprezentacjami uczelni Cambridge i Oxford, tzw. **The Boat Race**. Brzegi rzeki oraz mosty wypełnione są widzami, którzy chcą zobaczyć, jak pisze się blisko 200-letnia historia.

Drugą co do wielkości areną w Wielkiej Brytanii jest stadion przeznaczony do **rugby** – **Twickenham Stadium**. Jest on w stanie pomieścić 82 tys. widzów.

W stolicy Anglii mieszczą się dwa godne uwagi stadiony przeznaczone do **krykieta**. Jeśli ktoś chciałby zobaczyć na żywo rozgrywki tej praktycznie nieznaney w Polsce dyscypliny, powinien udać się na **Lord's Cricket Ground** bądź **The Oval** 📍 www.ecb.co.uk.

W południowo-wschodniej części miasta znajdują się słynne korty **tenisowe**, na których rozgrywany jest co roku **turniej Wimbledon** 📍 www.wimbledon.com. Zawody o 140-letniej historii odbywają się przeważnie na przełomie czerwca i lipca. Oglądanie zmagania na kortach trawiastych nie należy do tanich przyjemności, jednak dla fanów tenisa jest to wydarzenie, na którym nie powinno się oszczędzać.

Islington

Union Chapel – New River – Little Angel Theatre – Camden Passage – Regent's Canal

Podczas kolejnego spaceru udamy się do dzielnicy Islington leżącej w sporym oddaleniu na północ od centrum Londynu. Wizyta w tej części miasta oznacza spokojniejszy dzień. Wprawdzie Islington nie jest najcichszym miejscem metropolii, ale na pewno życie płynie tu wolniej i mniej chaotycznie niż np. w City, Soho i Southwark. Nie brakuje tu miejsc związanych z kulturą.

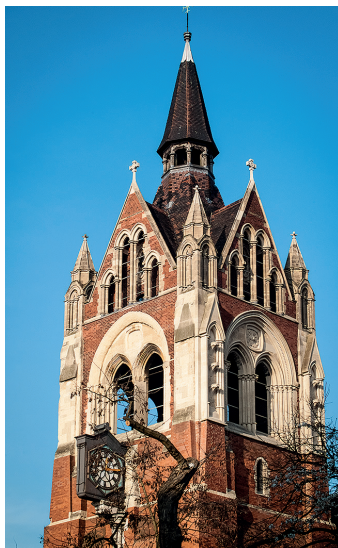
Zdecydowanie najważniejszą ulicą w okolicy jest **Upper Street**, wokół której koncentruje się życie dzielnicy. Znajduje się przy niej wielka ilość pubów, restauracji i najróżniejszych sklepów. Doskonale miejsce, aby posmakować prawdziwego Londynu dla londyńczyków. Upper Street będzie stanowić oś naszej wycieczki po Islington.

Naszą trasę rozpoczynamy na północnym krańcu Upper Street. Najłatwiej dostaniemy się w to miejsce metrem, linią Victoria, wysiadając na stacji Highbury & Islington. Tam, gdzie kończy się główna ulica dzielnicy, znajduje się spore rondo z terenem zielonym pośrodku. Dookoła ronda mieszczą się różnego rodzaju lokale. Pośród nich znajdziemy **The Hen & Chickens Theatre Bar** 📍 109 St Pauls Road; otwarte do 0.00, w weekendy nieco dłużej; www.thehenandchickenstheatrebar.co.uk. Miejsce słynie w okolicy ze świetnych występów komediowych, lecz nawet jeśli trafimy tam w dzień, kiedy nie odbywa się żadne show, warto wstąpić do środka na pintę piwa.

Po skierowaniu się Upper Street na południe naszym pierwszym przystankiem będzie **Union Chapel** 📍 śr. 10.00–13.00, w pierwszą niedzielę miesiąca o 12.15 zwiedzanie z przewodnikiem; wstęp bezpłatny; msza święta w nd. o 11.00; www.

unionchapel.org.uk. To neogotycka świątynia o bardzo ciekawym wnętrzu, słynąca z niesamowitej akustyki. Miejsce zdecydowanie warto odwiedzenia podczas koncertów.

Dalej, po ok. 200 m dochodzimy do ulicy Canonbury. Po drugiej stronie Upper Street, na rogu ujrzymy pub **Hope & Anchor** 📍 www.hopeandanchor-islington.co.uk. Stał się on słynny w latach 70. dzięki koncertom punk rockowym, które regularnie tam się odbywały. Grali tu m.in.:

▲ Union Chapel

Joy Division, Dire Straits, The Clash, The Cure i The Police.

Na skrzyżowaniu skręcamy w lewo, mijamy kilka przecznic i dochodzimy do skrzyżowania z Willow Bridge Road. Kilka kroków wcześniej, po prawej stronie mieści się mała, bardzo przyjemna kawiarnia **The Place** serwująca świetne ciasta.

Chwilę po tym, jak skręcimy w Willow Bridge Road, znajdziemy się przy **New River**. Jest to stworzony przez londyńczyków ponad 400 lat temu **kanal**, który doprowadzał świeżą wodę do miasta z położonej poza miastem rzeki Lea. Wzdłuż kanału znajduje się obecnie **ścieżka spacerowa**. Szczególnie w pogodne dni spacer tędy należy do przyjemności. Wśród gęsto rosnących drzew czujemy się nieco odcięci od świata, dzięki czemu miejsce idealnie nadaje się na odpoczynek.

Skręcamy w prawo i idziemy aż do miejsca, gdzie kanał znikną pod ziemią. Następnie przez Braes Street oraz Richmond Grove wracamy do osi naszego spaceru, czyli na Upper Street, i wychodzimy obok ratusza. Skręcamy w lewo i kierujemy się dalej na południe. Druga uliczka po prawej stronie, Waterloo Terrace, doprowadzi nas do ogrodów **Battishill Street Gardens**. Ta niewielka zielona przestrzeń jest kolejnym dobrym miejscem na odpoczynek. Przy Upper Street *vis à vis* Almeida Street mieści się posiadająca bardzo dobrą reputację wśród miejscowych restauracja **Ottolenghi**. Serwuje głównie kuchnię śródziemnomorską, a menu zmienia się w zależności od pory roku.

Jeśli pójdziemy dalej, po lewej stronie wyrośnie przed nami **kościół Maryi Dziewicy**. Jest to w dużej mierze rekonstrukcja

XVIII-wiecznej świątyni, ponieważ jedynie wieża przetrwała niemieckie naloty podczas II wojny światowej.

LITTLE ANGEL THEATRE

Za kościołem znajduje się **Little Angel Theatre** 📍 14 Dagmar Passage, Off Cross Street; dojazd metrem, linia Northern, stacja Angel, linia Victoria, stacja High-bury & Islington; www.littleangeltheatre.com. Jest to **teatr kukielkowy** z widownią mogącą pomieścić 100 gości. Został założony przez grupę entuzjastów lalkarstwa w 1961 r. z myślą o najmłodszych widzach. Trupa wciąż się rozwija, podróżuje po świecie i bierze udział w warsztatach w Europie, USA i na Dalekim Wschodzie. Z czasem oprócz stałych rezydentów wykształciła się także grupa, która wciąż pozostaje w ruchu, odbywając tournée po świecie.

W teatrze można nie tylko obejrzeć spektakl, ale i wziąć udział w **warsztatach lalkarskich** przeznaczonych zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych.

Po kolejnych 200 m po prawej stronie ujrzymy charakterystyczny budynek kina **Screen on the Green** 📍 bilety od 10 GBP; www.everymancinema.com, otwartego w 1913 r., co sprawia, że jest jednym z najdłuższych działających kin w Wielkiej Brytanii. To bardzo klimatyczne

miejsce, wyposażone tylko w jedną salę kinową.

Po drugiej stronie ulicy znajduje się Islington Green – niewielki skwer, przez który przechodzimy, aby trafić na **Camden Passage**. To uliczka biegnąca równoległe do Upper Street przeznaczona wyłącznie dla pieszych. Zachwyca urokiem oraz tajemniczą atmosferą. Przy Camden Passage znajdują się ciekawe **sklepiki**, jak np. **Annie's** sprzedający staromodne ubrania oraz sklepy z różnego rodzaju starociami. Najwięcej **antyków** znajdziemy tu podczas **sobotnich targów**. Fani czekolady koniecznie muszą wstąpić pod numer 33 do sklepu **Paul A. Young**.

W końcowej dla nas, a tak naprawdę początkowej części Upper Street znajduje

się stacja metra **Angel**. Tak samo nazywana jest najbliższa okolica, ponieważ dawniej znajdowała się tu karczma Angel Inn. Jeśli skręcimy w Liverpool Road, po ok. 100 m dojdziemy do efektownej rzeźby **Angel Wings**, znajdującej się w otoczeniu sklepów popularnych marek.

W tej okolicy możemy zakończyć nasz spacer lub skierować się w stronę Duncan Street, która po chwili doprowadzi nas do **Regent's Canal**, wzdłuż którego spacer będzie przyjemnym doświadczeniem, o ile oczywiście nie zawiedzie pogoda. Idąc wzdłuż kanału, możemy oglądać przeróżne barki, które nierzadko są zamieszkałe. Należy pamiętać, że kanał ciągnie się przez wiele kilometrów, tylko od nas zależy, kiedy wrócimy „do miasta”.

▲ Regent's Canal

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Londyn

to największa metropolia Zjednoczonego Królestwa, miasto kontrastów. Z biznesowym City i klubami dla gentlemenów w melonikach sąsiadują tu puby okupowane przez kibiców futbolu i legendarne kluby muzyczne, a z dostojnymi zabytkami i arcyciekawymi muzeami – nowoczesna architektura, kolorowe bazyry i ekskluzywne sklepy. Londyn to także piękne parki, najstarsze na świecie metro i azjatycka dzielnica Chinatown; koloryt miasta współtworzą zresztą grupy etniczne z całego świata, w tym Polacy.

Zabytki **epoki wiktoriańskiej**

Puby i kluby muzyczne

Znakomite **muzea i galerie**

Luksusowe **domy towarowe**

Kuchnia z całego świata

Fish & Chips i **gatunkowe piwa**

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-5435-7

Cena 26,90 zł